

Noten bij: Het ontstaan van de Biltse kloosters door Ellen Drees

Door een vervelende samenloop van omstandigheden zijn de noten bij het artikel van Ellen Drees in het vorige nummer (17e jaargang nr. 3 p. 66) van *De Biltse Grift* helaas weggevallen. De redactie heeft besloten ze in dit nummer alsnog af te drukken. Het gaat om 16 noten. Bij iedere noot is vermeld de pagina, de kolom, de regel en het woord waarachter de noot volgt. Bijvoorbeeld '5 [68L9 toelage]' betekent: Noot 5 staat op pagina 68 in de linkerkolom op de 9e regel achter het woord 'toelage'. Indien er een foto op de pagina staat, staat de aanduiding L of R voor links of rechts van de foto. Bij de regels tellen witregels niet mee, maar tussenkopjes wel.

- 1 [66L9 Utrecht] 'De Bilt en Omstreken' in: *Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden, merkwaardige bijzonderheden en statistiek van Utrecht*, 1835, deel 1, p. 507.
- 2 [67L8 1113] A.J.M. Arts, Het dubbelklooster Dikninge (proefschrift 1945, RK Universiteit van Nijmegen), noot 4, p. 20.
- 3 [67L20 achterhalen] J.W.H. Meijer, *Vrouwenklooster. Beknopte geschiedenis van 'seker Joffrouwenklooster genaemt Vrouwenklooster t*

enden van de Steenstraet bij De Bilt" en wat aarde daarvan bewaarde. Zie Doc.centrum oude school, dossier Kloosters, map Vrouwenklooster. 4 [68L6 1226] Pagina 5 van bovengenoemd stuk. Meijer neemt in stuk ook afstand van zijn eerdere beweringen dat Oostbroek een dubbelklooster was.

5 [68L9 toelage] J.W.H. Meijer, *Recalcitrante verhalen in het Vrouwenklooster te De Bilt. Een bundel verhalende aantekeningen van 1122 – 1583*, ongedateerd. Zie Doc.centrum oude school, dossier Kloosters, map Vrouwenklooster. Het stuk is gemaakt nà zijn boek *Een kleine historie van De Bilt en Bilthoven*.

6 [68R6 Ludolf] Iets dergelijks was niet ongewoon, zoals Meijer aantoonde met een akte uit 1132, waarin bisschop Andreas van Cuyk verklaart, dat de burgers van Stavoren de kerk van St.Odulf bevrijd hebben van alle lekeninvloed en haar hare bezittingen vrij hebben teruggegeven. Hij sticht er een abdij. Zie Rijksarchief Utrecht: archief St.Pieter, inv.nr. 935**. *Overgenomen uit Oorkondenboek van het Sticht Utrecht*, nr. 338. Oude School Bronnen Algemeen, nr. 11320529.01. Ludolf is bij deze gelegenheid getuige.

7 [68R15 taak] Het Utrechts Archief, toegang 85-2 (S.Laurensabdij), inv.nr.12 (cartularium), fol.1r-v. Transcriptie Oude School S.

Laurensabdij 012 folio 1r-1v. Vertaling Hellen Bosman, Arnhem. Het tekstfragment bij dit artikel gevoegd samen met andere fragmenten uit reeds genoemde of nog te noemen oorkonden.

8 [69R17 noemt] Zie hierover ook Doedens, p. 39 en 43. Het jaartal wordt herhaald in een register van inkomsten en uitgaven betreffende processen over De Vuursche en werkzaamheden aan de abdijgebouwen (1511-1560). Het Utrechts Archief, toegang 1005-4 (Vrouwenklooster), inv.nr. 250; transcriptie Oude School Vrouwenklooster 250.

9 [70L9 broeders] Het Utrechts Archief, toegang 85-2 (S. Laurensabdij), inv.nr.

12 (cartularium), folio 2r-2v + inv.nr. 11 (cartularium), folio 2r-2r. Vertaling Hans van Lent, Zeist; transcriptie Oude School S. Laurensabdij 012 folio 2r. Ik meng mij in dit stuk niet in de discussie over de verplaatsing naar het Kloosterpark.

10 [70R5 opgenomen] *Recalcitrante verhalen in het Vrouwenklooster te De Bilt*, p. 13. Voor het tekstfragmenten van de genoemde aktes zie verderop

11 [70R27 stellen] In mijn eigen vakgebied – de klassieke oudheid – is het verhaal over keizer Nero hier een goed voorbeeld van. Wie kent niet het verhaal dat hij Rome in 64 na Chr.

eigenhandig in brand gestoken zou hebben? [Suetonius, *Vita Neronis* 38] Uit een meer betrouwbare bron van een tijdgenoot weten we echter dat Nero ten tijde van de brand helemaal niet in Rome aanwezig was, maar in zijn geboortedorp Antium. Pas toen het vuur op het punt stond zijn paleis te verslinden, kwam hij terug Rome. [Tacitus, *Annales* 15.38]

12 [72R17 vallen] Otto Oppermann, *Untersuchungen zur nordniederländischen Geschichte des 10. bis 13. Jahrhunderts*, zweiter Teil, Utrecht, 1921, p. 142.

13 [73L6 Oostbroek] N.N.Huyghebaert, Les deux notices de Ludolfe d' Affligem, premier prieur de Saint-Andre et premier abbe Saint Laurent d' Oostbroek, in *Miscellanea historica in honorem Alberti De Meyer* (Louvain-Bruxelles 1946), p.448 [..] c'est en 1125 que'aurait eu lieu le départ de Ludolfe pour Oostbroek.

14 [73L11 hebben] Huyghebaert, p. 449-450. Aangetekend moet worden dat Huyghebaert zelf ook een verschrijving maakt, want de L (50) moet natuurlijk een M (1000) zijn.

15 [73R1 kwam] Huyghebaert, p. 453.

16 [73R21 wil] Zie de Weekkrant van de Biltse Courant d.d. 8 januari 2008, www.deweekkrant.nl/files/pdfarchief/BBC/20080109/BBC_BBC-1-02_080109_1.pdf